

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Фебруар 2019.

Београд, март 2019.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Према резултатима фебруарске анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, наставила су да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде за годину дана унапред у фебруару су остала непромењена – 2,7% и 2,1%, респективно. Краткорочна очекивања синдиката снижена су у односу на јануарску анкету (3,75%) и у фебруару су се нашла на циљаних 3,0%. Снижена су и инфлациона очекивања становништва – са 6,0% у јануару на 5,0% у фебруару.

Од почетка 2019. средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде налазе се тачно на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%). У односу на јануарску анкету, средњорочна очекивања синдиката у фебруару су смањена на 4,0%, док су код становништва остала непромењена на нивоу од 5,0%.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкета обеју агенција које их спроводе (Ипсосове у фебруару и Блумбергове у марту), инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред крећу се близу централне вредности циља. Према Ипсосу, она су непромењена у односу на јануар и износе 2,7%, док су према Блумбергу она благо снижена и износе 2,5%.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у фебруару је била готово непромењена у односу на претходни месец и износила је 2,7%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Од октобра 2018, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Ова очекивања крећу се у границама циља од када се статистички прате (март 2014. године).

У фебруару 2019, други месец заредом, бележи се повећање нето процента (НП) финансијских институција које сматрају да су се у претходна три месеца побољшали пословни услови, као и раст НП представника финансијског сектора који очекују побољшање пословних и радних услова у наредној години дана.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин, банкама с већим тржишним учешћем даје се већи утицај на агрегирани резултат.

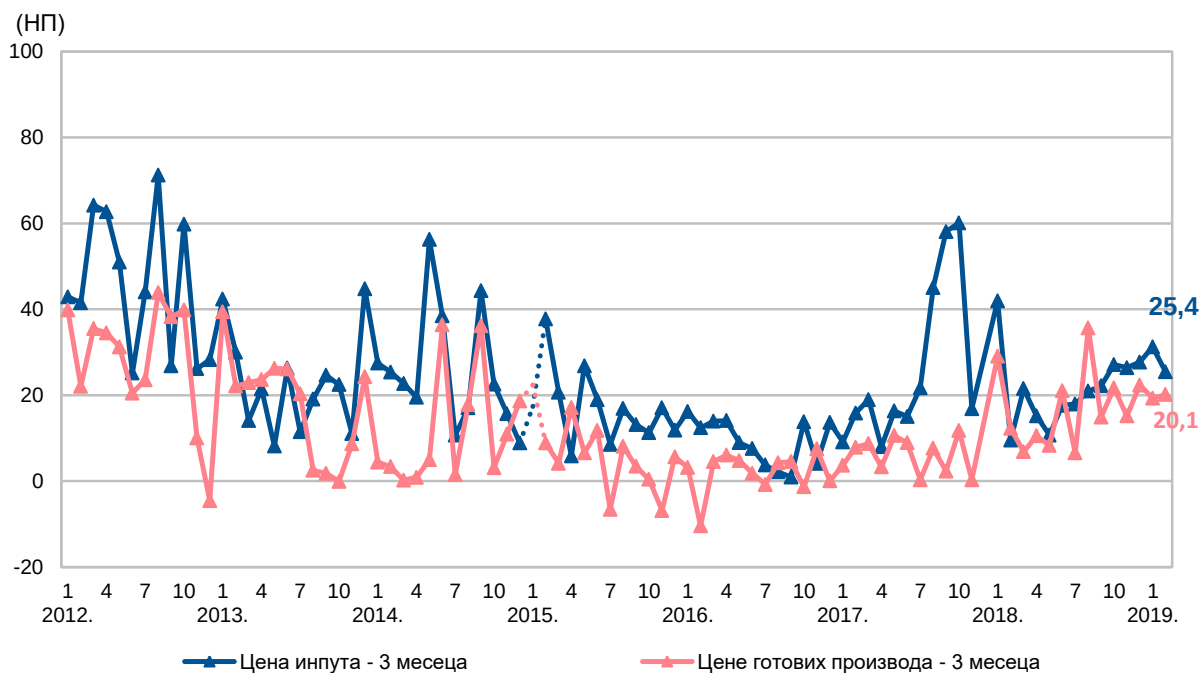
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде и за годину и за две године унапред остала су непромењена у односу на фебруар. Краткорочна инфлациона очекивања привредника износе 2,3%, док су очекивања за две године унапред остала на централној вредности циља од 3,0%.

НП привредника који сматрају да су се пословни услови у претходна три месеца побољшали остао је на приближно непромењеном нивоу у односу на претходну анкету и износио је 8,3% (8,0% у јануару). Када је реч о очекивањима у погледу пословних услова у наредних 12 месеци, највећи број испитаника привреде очекује да ће они остати непромењени.

И даље процентуално највећи део испитаника сматра да се цене инпута неће мењати у наредна три, као ни у наредних дванаест месеци. У односу на претходну анкету, нижи је НП предузећа који очекују раст цена инпута и за наредна три месеца, и за наредну годину дана. Нето проценат (НП) привредника који очекује раст цена готових производа у наредна три месеца износи 20,1% и готово је непромењен у односу на јануарску анкету (19,3%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

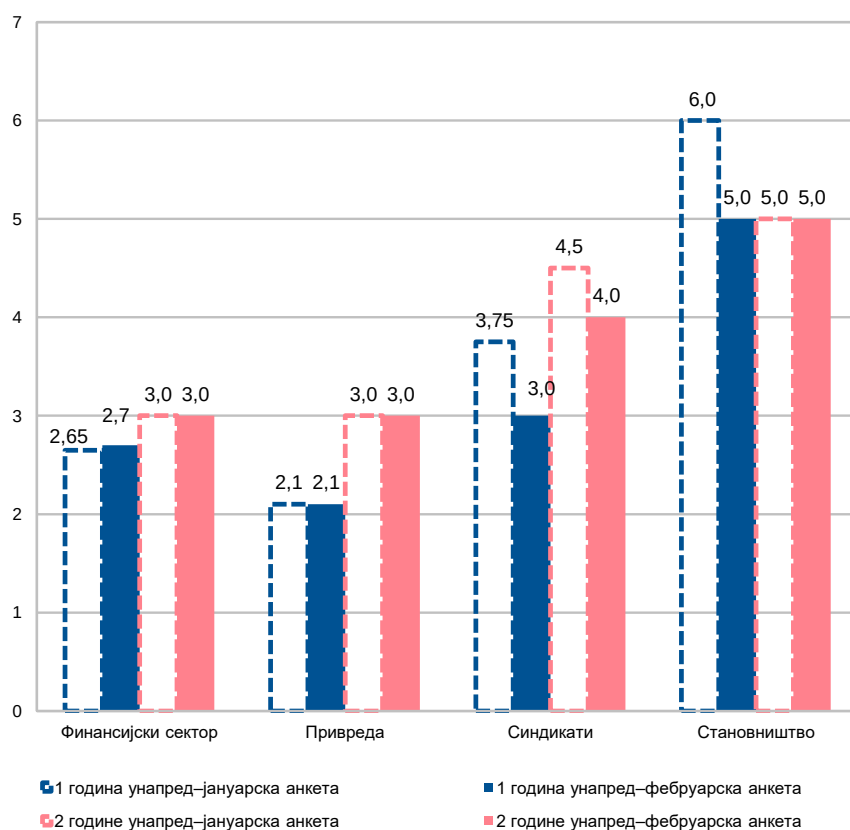
Инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред у претходна два месеца смањена су за по 0,75 п.п., те су с горње границе дозвољеног одступања од циља (4,5% у децембру 2018) смањена на централну вредност циља (3,0% у фебруару). Снижена су и очекивања за две године унапред – са 4,5% у јануару на 4,0% у фебруару.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати фебруарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године дана унапред (%)

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

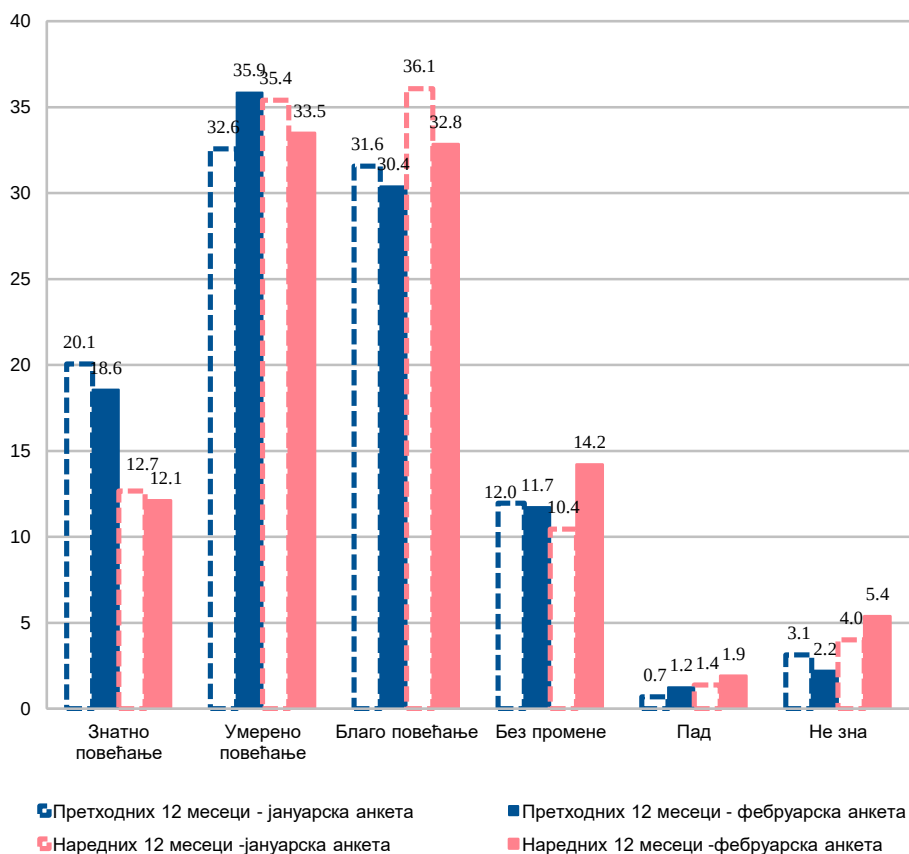
Према резултатима описне (квалитативне) анкете, и даље највећи број анкетираних грађана (66,4%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана, што је мање него у претходној анкети. Повећан је удео испитаника који очекују да ће цене у наредној години дана остати непромењене (за око 4 п.п.), а истовремено је смањен удео оних који сматрају да ће се оне повећати (за око 3 п.п.).

У односу на претходну анкету, смањен је број НП испитаника који очекују поскупљење месечних рачуна и прехранбених производа, док, насупрот томе, расте број НП испитаника који очекују поскупљење горива, алкохола и цигарета (што би се могло довести у везу с недавним поскупљењем нафтних деривата, као и корекцијом цена цигарета у фебруару).

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

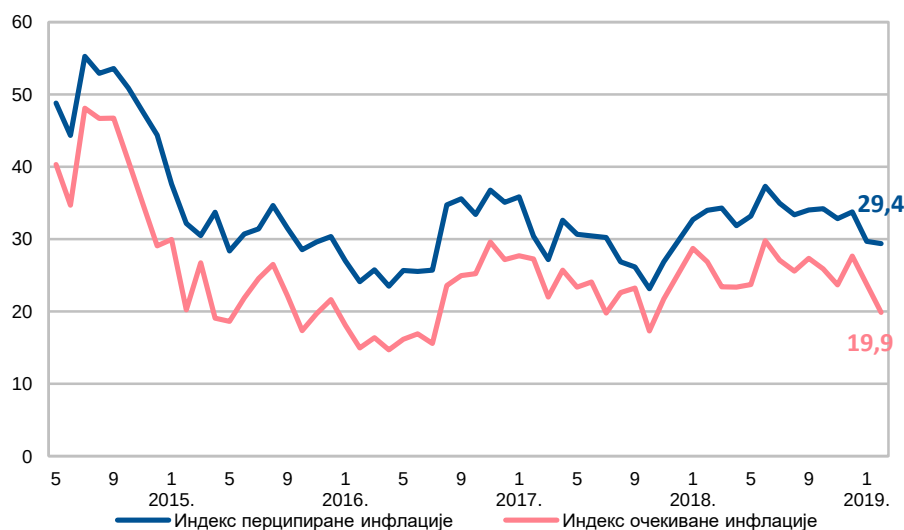
(%)

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Овакво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци².

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

Према резултатима фебруарске анкете, перцепција животног стандарда становништва знатно је оптимистичнија – у фебруару је НП испитаника који очекује побољшање животног стандарда у наредној години дана износио 19,9%, што је највиша вредност овог показатеља још од марта 2018.

² Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или су смањене. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).